

Anna Punsoda

«Una mala relació amb la sexualitat és una mala relació amb el cos»

‘Els llits dels altres’ mostra la intempèrie d’algú —la Claustre— que neix i creix trencat. Un pare borratxo, una mare asfixiant, un abús sexual de menuda i, derivat d’això, els problemes d’anorèxia ofereixen un context cru, descrit sense embuts, ensenyant la nafra. Significa el debut novel·lístic de la periodista i traductora Anna Punsoda (1985), que en aquest llibre, guardonat amb el Premi Roc Boronat, reconeix esquitxos de Vivian Gornick, Agota Kristof o Elizabeth Strout.

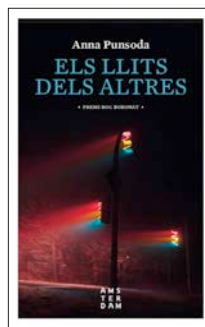
De totes les dificultats, què és el que pesa més en la intempèrie de la protagonista?

— Moltes coses que, des del punt de vista adult, són la causa principal, com és l’abús sexual o l’alcoholisme del pare, des d’un punt de vista de nen no té la importància que té per un adult. I en canvi, que una mare plori habitualment això crec que per un nen és més rellevant. I ho he volgut destacar. Que el pare no arribés a casa, que no l’anés a buscar no haguera estat important si la mare no hi hagués donat aquella importància.

— **Hi ha moments en què el pare, malgrat els problemes, apareix com un paio simpàtic que fa riure la filla.**

— Sí. Segurament hi ha una certa injustícia en aquest sentit. Qui es fa càrrec de la criatura és la mare i és qui es jutjada més severament, en comparació amb el pare. Un dels aspectes que he volgut explicar és com condiciona aquest ofec, la falta de llibertat que li dona la mare i la falta de seguretat d’ella. Crec que van una mica de la mà.

— **Diria que és una història de purgació o de reconstrucció?**

Els llits dels altres

ANNA PUNSODA

Premi Roc Boronat
Amsterdam
142 pàgines

— Perquè sigui una història de purgació cal que hi hagi no només una culpa sinó també una consciència d’una culpa. I aleshores progressivament, a mesura que ella adquireix consciència d’aquesta culpa també va purgant-se. Però és que la culpa és múltiple. No només és per l’abús, que també. És també per haver deixat morir un pare i per la tristesa de la mare, de pensar que per ella sola no era motiu suficient com perquè aquella senyora tirés endavant.

— **En el llibre hi ha moltes imatges en què sembla que la Claustre es trenca, es dislocarà entre el cos i l’esperit.**

— Sí, és una constant en els abusos sexuals. Com que la ment no pot acceptar una situació que no com-

pren, desplega tota una realitat paral·lela i es desuneix de la pròpia persona. Sempre són nens amb molta imaginació, amb un món paral·lel, i aleshores hi ha aquesta desunió, perquè una mala relació amb la sexualitat és una mala relació amb el cos.

— **I això explica la recerca d’altres cossos?**

— Un intent de reconciliar-se amb un mateix a través del sexe.

—La novel·la també mostra com l'abús pot comportar, posteriorment, una anorèxia. Són temes envoltats de silenci.

—Amb l'abús s'envaeix la pròpia persona i la seva intimitat, i amb una anorèxia el que es fa és un intent de controlar altre cop el perímetre. El silenci que envolta una cosa així tenia clar que havia de sortir. Volia que l'abús s'expliqués des d'un punt de vista infantil, perquè no volia teoritzar sobre el tema. Ja hi ha gent que ho fa. Vaig pensar que la millor forma d'arribar era fer-ho a través dels ulls infantils. Els casos de l'alimentació vaig voler que fossin il·lustratius del que és això. La gent diu que són extrems però són això.

—El lector se li ha ruboritzat?

—Sí, com si hi hagués una voluntat d'impressionar, de causar un impacte. I no era la meua voluntat. Era una voluntat d'il·lustrar, en el sentit d'exemplificar.

—Durant força temps la protagonista es dedica a maltractar altra gent, l'amiga, els homes amb qui s'embolica...

—Hi ha una incapacitat d'establir límits. Es diu *Els llits dels altres* per aquesta dicotomia entre jo i els altres, els altres i un. Quan hi ha una mare molt invasiva o quan hi ha un abús sexual això queda completament anul·lat; aquesta distinció entre un i els altres, i que els altres mereixen un respecte i no són eines al servei d'un. Aquest respecte absolut que mereixen els altres és una cosa que s'aprèn quan s'és petit. I s'aprèn per distinció de la persona pròpia i dels altres. I quan això està molt barrejat tot es destarota.

—La novel·la té un punt d'humor negre, malgrat la duresa.

—Hi ha un punt que m'agrada la paradoxa. En un moment en què les coses podrien caure en la part trista, posar-hi alguna cosa que compensi. També penso que serveix per valorar-ho tot en el punt just.

—L'altre dia va presentar vostè la novel·la a Lleida. És difícil presen-

tar-ho allà, en el sentit que hi ha escenaris coneguts?

—Sempre és estrany però als llocs on hauries de donar més explicacions sempre és on t'én demanen menys. Els escenaris m'han servit per ubicar la història però és una història que podria passar a molts racons. Potser sí que la gent associa Lleida amb boira, tristor i un punt de sordidesa que casa molt bé amb aquest tipus de relat. No sé si un gironí hauria escrit mai una història com aquesta [riu]. He intentat que els lligams i el que s'hi explica pogués donar-se en qualsevol context.

—Què ha detectat que sorprèn més la gent?

—Depèn. Quan els homes em volen avergonyir, sempre hi ha un prototipus d'home que em vol avergonyir, aleshores cita el passatge de la psiquiatre [quan aquesta li diu a la Claustre que "un terç de les noies que vomiten i es fereixen

amaguen algun tipus d'abús sexual"]. Perquè un senyor de 60 anys no anirà al psicòleg perquè es pensa que ja ho sap tot. El punt de l'alcoholisme el pot entendre tothom però sempre hi ha la sospita que un trastorn de l'alimentació és un problema d'una importància molt més relativa. Aquest passatge és el punt on es posa en relació l'abús amb l'anorèxia i jo crec que un senyor ho pot entendre menys que una dona. No sé com explicar-ho sense fer teoria de gènere. Segurament hi ha moltes coses que jo puc entendre menys que un home, com les relatives a l'èxit i al fracàs social, a les traïcions, al que és l'exposició. Però tinc la intuïció que el que és estar fet miquetes per dins fruit d'una violació o d'un abús sexual un senyor de certa edat no ho pot acabar d'entendre. Però en general crec que la gent connecta amb el malestar de fons, que es manifesta de totes aquestes maneres.